

ПОВОДЖЕННЯ З ЕЛЕКТРОННИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

студент гр. Мс-41 Чала Ю.М.

Сумський державний університет (Україна)

Накопичення значної кількості електронних відходів викликане великими обсягами використання електронного та електричного обладнання та відсутністю систем раціонального поводження з ними. До електронного та електричного обладнання відносять [1]: побутові електронні та електричні прилади; ІТ і телекомунікаційне устаткування; побутове електричне та електронне устаткування; освітлювальні прилади і системи; електронні та електричні інструменти; іграшки і спортивне приладдя, що мають електричні та/або електронні компоненти.

Щороку у світі утворюється близько 50 млн тонн електронних відходів, порохували в програмі ООН з довкілля [2].

Точну цифру електронних відходів в Україні зараз порахувати складно. Можна виходити, наприклад, з кількості того, скільки пристроїв зараз є у користувачів. Наразі в Україні перебувають у користуванні 53,6 млн. мобільних засобів зв'язку, щороку до нас імпортується 300 тис. портативних комп'ютерів, 277 млн. елементів живлення (батареюк). Такі дані наводяться в огляді Всеукраїнської екологічної громадської організації «МАМА-86», який зробили за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» у рамках проекту «Громадське лобювання впровадження в Україні європейських підходів до вирішення проблеми електронних відходів». Згідно з офіційними даними Державної митної служби у 2012 р. в Україну було завезено понад 50 видів різноманітного електричного та електронного обладнання [2].

Електронні відходи є достатньо небезпечними для навколишнього середовища та здоров'я людини. За оцінками організації «Electronics TakeBack Coalition» до складу електронної продукції входить близько 1000 різних хімічних речовин та з'єднань в тому числі хлорвмісні розчинники, бромовані антипірени, полівінілхлорид, важкі метали, пластмаси і гази. Наприклад монітори та телевізори з електронно-променевими трубками містять від 1 до 3 кілограмів вільного свинцю на кожен. Побудовані на базі рідкокристалевих та плазмових панелей телевізори і монітори вільні від свинцю, але містять з'єднання ртуті в складі ламп підсвічування матриць [3].

На сьогодні в Україні налічують близько півтора десятка підприємств, які займаються прийманням та переробкою різного виду електронних відходів. Однак існує всього одне підприємство «Укресресурси», яке має необхідні ліцензії для здійснення утилізації електронних відходів. За законодавством підприємство-утилізатор повинен мати декілька дозволів від різних відомств, щоб здійснювати утилізацію чорних, кольорових та дорогоцінних металів, скла, пластику та ін.

Для вирішення проблеми накопичення та видалення електронних відходів в Україні необхідно провести комплекс заходів, спрямованих на:

- створення відповідної інфраструктури щодо їх збирання та зберігання;
- формування екологічної свідомості українців для запобігання потрапляння електронних відходів до загального потоку побутових відходів;
- створення організаційно-виробничих систем збирання електронних відходів;
- створення виробничих потужностей для їх утилізації;
- врегулювання діяльності, пов'язаної з використанням вторинних ресурсів.

Отже основним завданням у сфері поводження з електронними відходами в Україні є формування нормативно-правового поля, що відповідає вимогам ЄС, забезпечення переходу на міжнародні стандарти їх класифікації та обліку.

1. Технічний регламент з поводження з відходами електронного та електричного обладнання [Електронний ресурс] // Громадянське суспільство і влада. – Режим доступу: http://civic.kmu.gov.ua/civic_old/control/uk/discussion/ovv/preview?attache=159138.
2. Тесленко І. Електронне сміття в Україні: викинути не можна переробити. – Режим доступу: <http://consumers.unian.ua/>
3. Міщенко В.С. Концептуально-методологічні засади вирішення проблеми відходів в Україні. [Електронний ресурс] // Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАНУ. – Режим доступу: <http://waste.ua/cooperation/2012/vigovska.html>.

Науковий керівник: ст. викладач **Шевченко Т.І.**

Чала, Ю.М. Поводження з електронними відходами в Україні: сучасний стан та перспективи [Текст] / Ю.М. Чала; наук. кер. Т.І. Шевченко // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. – Суми: СумДУ, 2015. – С. 83-84.